

4036730 PHPH/M : สาขาวิชาเอก:บริหารสาธารณสุข ; วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ : ต้นทุนต่อหน่วยบริการ/สถานีนอนามัย

พจนานุกรม : การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยบริการจำแนกตามกิจกรรมการบริการของ
สถานีนอนามัย สังกัดสำนักงานสาธารณสุขกิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ปีงบประมาณ 2541 (UNIT
COST ANALYSIS PER ACTIVITY OF HEALTH CENTERS IN BANGSAOTONG MINOR-DISTRICT
SAMUTHPRAKAN PROVINCE FOR FISCAL YEAR 1998) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:ปิยธิดา ศรี
เดช ศ.ด., ภูษิตา อินทรประสงค์ พบ.ด.(การบริหารการพัฒนา), วิไลลักษณ์ วิสาสะ สม.(เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข), 130 หน้า ISBN 974-663-563-8

การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดของสถานีนอนามัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้
เกิดความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ต้องอาศัยข้อมูล
ต้นทุนประกอบการบริหาร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยบริการจำแนกตาม
กิจกรรมการบริการของสถานีนอนามัยสังกัดสำนักงานสาธารณสุขกิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการปีงบ
ประมาณ 2541 ในมุมมองของผู้ให้บริการ รูปแบบการวิจัยเชิงอรรถาธิบาย กลุ่มประชากรที่ทำการวิจัยคือสถานีน
อนามัยทั้งหมดของกิ่งอำเภอบางเสาธงจำนวน 6 แห่ง โดยเก็บข้อมูลย้อนหลังจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและบาง
ส่วนเก็บข้อมูลไปข้างหน้า เครื่องมือที่ใช้คือแบบบันทึกข้อมูลตามองค์ประกอบต้นทุนจำแนกเป็น ต้นทุนค่าแรง
ต้นทุนค่าวัสดุและต้นทุนลงทุนจัดกลุ่มต้นทุนตามเกณฑ์กิจกรรมของสถานีนอนามัยแบ่งเป็นต้นทุนทางตรงและต้น
ทุนทางอ้อม ซึ่งการกระจายต้นทุนทางอ้อมสู่กิจกรรมบริการใช้วิธีการกระจายโดยตรง เมื่อนำปริมาณบริการของ
แต่ละกิจกรรมมาหารต้นทุนรวมของกิจกรรมนั้นจะได้เป็นต้นทุนต่อหน่วยบริการกิจกรรมนั้น

ผลการวิจัยโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ต้นทุนต่อหน่วยบริการจำแนกตามกิจ
กรรมการให้บริการของสถานีนอนามัยโดยเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ กิจกรรมนอนามัยแม่และเด็กเป็นเงิน 228.97 บาท
รองลงมาคือ กิจกรรมรักษาพยาบาลเป็นเงิน 149.83 บาท กิจกรรมนอนามัยโรงเรียนเป็นเงิน 110.87 บาท กิจกรรม
วางแผนครอบครัวเป็นเงิน 101.97 บาท กิจกรรมทันตสาธารณสุขเป็นเงิน 97.41 บาท กิจกรรมสร้างเสริม
ภูมิคุ้มกันโรคเป็นเงิน 69.79 บาท เมื่อจำแนกตามกิจกรรมพบว่าต้นทุนกิจกรรมรักษาพยาบาลคือร้อยละ 56.20
ของต้นทุนรวม กิจกรรมนอนามัยแม่และเด็กคือร้อยละ 6.61 กิจกรรมวางแผนครอบครัวคือร้อยละ 5.34 กิจกรรม
สร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคคือร้อยละ 10.48 กิจกรรมนอนามัยโรงเรียนคือร้อยละ 3.01 กิจกรรมทันตสาธารณสุข
คือร้อยละ 4.96 เมื่อพิจารณาต้นทุนรวมของสถานีนอนามัยพบว่า ต้นทุนค่าวัสดุสูงสุดที่สุดคือร้อยละ 51.15 รองลงมา
คือต้นทุนค่าแรงและต้นทุนค่าลงทุนร้อยละ 33.55 และ 15.30 ตามลำดับ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยคือ การ
พัฒนาระบบบริหารเวชภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง จัดทำระบบข้อมูลด้านการเงินเพื่อนำไปพัฒนาระบบบริหารทรัพยากร
การประชาสัมพันธ์และสร้างศรัทธาแก่ชุมชนโดยการพัฒนาระบบบริการให้สะดวกรวดเร็ว เพื่อให้ประชาชนมา
ใช้บริการเพิ่มมากขึ้นซึ่งสามารถทำให้ต้นทุนการบริการของสถานีนอนามัยลดลง